

Directoraat-generaal Natuur
en Visserij

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

2 juli 2025

Kenmerk

DGNV / 99587983

nota
TER BESLISSING

Uitwerking contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted]
[Redacted] [Redacted] [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Aanleiding

Tijdens het Commissiedebat Stikstof en Natuur van 2 april jongstleden heeft u toegezegd voor het zomerreces een Kamerbrief te sturen met de uitwerking van de Contourenbrief Agrarisch natuurbeheer (Kamerstuk 33576-402) beschreven, die op 29 november 2024 naar de Tweede Kamer is verstuurd.

De brief conform uw wens aangepast: de zin met tabel over de aanvullende post is opgenomen en afgestemd met het Ministerie van Financien. Daarnaast is voetnoot m.b.t. klimaatbeleid cf verzoek MinKGG aangepast.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

- In deze Kamerbrief wordt de uitwerking van de Contourenbrief Agrarisch natuurbeheer (Kamerstuk 33576-402) beschreven, die op 29 november 2024 naar de Tweede Kamer is verstuurd.
- De Kamerbrief richt zich op de besteding van middelen uit het MCEN-startpakket voor Agrarisch natuurbeheer (€ 200 mln structureel), bovenop de bestaande middelen (€ 120 mln/j).
- Besluitvorming over de resterende middelen van de in het Hoofdlijnenakkoord opgenomen structurele middelen van € 500 miljoen euro per jaar voor Agrarisch Natuurbeheer heeft nog niet plaatsgevonden.
- Het budget van € 200 mln structureel per jaar is een grote stap, maar dwingt ook tot het maken van een keuze voor de inzet voor de groei van Agrarisch natuurbeheer.
- Het voornemen is om te kiezen voor geconcentreerde inzet in specifieke aandachtsgebieden. Geconcentreerde inzet in specifieke gebieden met een

grote opgave leidt tot meer doelbereik dan verspreide inzet over meerdere gebieden.

- De specifieke aandachtsgebieden zijn:
 - Leefgebieden voor de grutto.
 - In en rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
- In deze gebieden wordt integraal ingezet op de doelen voor natuur, water en klimaat. Hierbij wordt een ruime begrenzing voorgesteld, zodat meer boeren deel kunnen nemen aan het agrarisch natuurbeheer en zo bijdragen aan de opgaven. De inzet resulteert in deze gebieden in doelbereik voor natuurherstel, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en klimaatmitigatie en -adaptatie.
- Ook zijn voor de uitwerking van de volledige ambitie met het Agrarisch Natuurbeheer uitgangspunten geformuleerd, die gelden voor het huidige en toekomstige beheer. Hierin zijn adviezen van de ecologische evaluatie van het Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb), de beleidsbrief Agrarisch Natuurbeheer van het Planbureau voor de Leefomgeving, sectorpartijen en van de Tweede Kamer verwerkt. In lijn met deze adviezen geeft u aan dat u het budget voor het ANLb primair gebiedsgericht wilt inzetten voor zwaar beheer en de benodigde ruimtelijke concentratie, zodat er optimale effectiviteit wordt bereikt.
- Verdere besluitvorming over inzet in specifieke gebieden, instrumenten, en het aanpassen van regie voor doelbereik is voorzien in het najaar van 2025, gericht op implementatie vanaf 2027 en 2028. In 2026 wordt nog gewerkt binnen de huidige kaders van het Natuurpact en het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB).

Toelichting

In deze brief wordt gekozen voor geconcentreerde inzet in specifieke aandachtsgebieden. Deze specifieke aandachtsgebieden zijn:

1. Leefgebieden voor de grutto.
 - De selectie van kerngebieden sluit aan bij de maatregelen die Nederland in het kader van de infractieprocedure van de Europese Commissie moet nemen.
 - De inzet draagt in grote mate bij aan een het doelbereik voor de instandhouding van de grutto, een VHR-soort waarvoor Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. De inzet levert ook een bijdrage aan de klimaatopgaven in de veenweidegebieden.
2. In en rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
 - Voor de inzet van het Agrarisch Natuurbeheer (Agrarisch natuur- en landschapsbeheer, investeringen, grond) is een ruime zone rond de Natura2000-gebieden gewenst, van circa 500 meter en 2,5 kilometer voor bovenstrooms gelegen beekdal, afhankelijk van het gebied.
 - De inzet draagt bij aan doelbereik voor de Vogel- en habitatrichtlijn, de Kaderrichtlijn Water, waterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden en doelbereik voor klimaatmitigatie.

Het ANLb valt binnen de huidige meerjarenperiode NSP/GLB tot en met 2027.
Binnen de lopende periode kunnen geen grote inhoudelijke aanpassingen in het
ANLb worden doorgevoerd.